

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Дніпропетровської обласної
державної адміністрації
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти
у Дніпропетровській області
Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей

до 75-річчя з дня заснування
Криворізького професійного
гірничо-технологічного ліцею

Теоретико-методичні основи підготовки
конкурентоздатних фахівців
у контексті сучасного ринку праці

Збірник наукових праць за матеріалами
Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з іноземною участю)

31 жовтня – 1 листопада 2019 року

ТОМ 1

Кривий Ріг,
2019

УДК 377.3.091.21:331.5

ББК 74.56+65.240

Т 33

Рекомендовано до друку Вченою радою Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 6 від 10.12.2019 р.).

Схвалено та рекомендовано до друку кафедрою професійної і вищої освіти Центрального інституту післядипломної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (протокол № 11 від 29.11.2019 р.).

Рекомендовано до друку педагогічною радою Криворізького професійного гірничо-технологічного ліцею (протокол № 12 від 25.11.2019 р.)

Рецензенти:

Олійник Віктор Васильович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України

Щербак Ольга Іванівна, доктор педагогічних наук, доцент, член-кореспондент НАПН України

Редакційна колегія:

Сергеева Л. М., д-р пед. наук, проф. (голова); Демура А. Л., канд. тех. наук; Сиротюк В. Г., заслужений працівник освіти; Ковальчук В. І., д-р пед. наук, проф.; Лаврентьева О.О., д-р пед. наук, доц.; Стойчик Т. І., канд. пед. наук.

Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці: зб. матеріалів Другої Всеукр. наук.-практ. конф. (за іноз. уч.). Кривий Ріг, 31 жовтня – 1 листопада 2019 р./ за наук. ред. Л.М. Сергеевої, Т.І. Стойчик. – Кривий Ріг: КПГТЛ, 2019. – том 1. 211 с.

ISBN 978-966-934-225-6

У збірнику подано тези учасників Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції «Теоретико-методичні основи підготовки конкурентоздатних фахівців у контексті сучасного ринку праці» (за іноземною участю). Видання розраховане на керівні кадри закладів професійної (професійно-технічної) освіти, наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, магістрантів, слухачів курсів підвищення кваліфікації та студентів акладів освіти.

Статті подано в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність наведених фактів, цитат, статистичних даних, власних імен та інших відомостей.

ISBN 978-966-934-225-6

© УМО НАПН України, 2019

© КПГТЛ, 2019

© Колектив авторів, 2019

Сергєєва Л.М.

*завідувач кафедри професійної та вищої освіти
Центрального інституту післядипломної
педагогічної освіти ДВНЗ «Університет
менеджменту освіти» НАПН України,
доктор педагогічних наук, професор,
м. Київ*

ФОРМУВАННЯ ЕФЕКТИВНИХ КОМАНД КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ЗАКЛАДУ ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ

Анотація. *Мова йде про сучасні практики формування ефективної команди педагогічних працівників, що базується на розробці ефективних технологій та усвідомленні сучасних реалій і бачення майбутніх перспектив.*

Ключові слова: *практики формування команд, пріоритети реформування, ринок освітніх послуг.*

Основний виклад матеріалу. Ключовим завданням освіти у XXI столітті є розвиток мислення, орієнтованого на майбутнє. Сучасний ринок праці вимагає від випускника не лише глибоких теоретичних знань, а і здатності самостійно застосовувати їх у нестандартних, постійно змінюваних життєвих ситуаціях, переходу від суспільства знань до суспільства життєво компетентних громадян. У непростих демографічних і соціально-економічних умовах здійснюється модернізація мережі закладів освіти з метою більш ефективного використання їх матеріально-технічних, кадрових, фінансових, управлінських ресурсів для забезпечення доступності та якості освіти.

Інтенсивні зміни, що відбуваються в національних і загальноосвітніх пріоритетах суспільного розвитку, перехід до інноваційної моделі розвитку економіки і входження України до європейського освітнього простору обумовлюють зростання економічної й соціальної значущості закладів професійно-технічної освіти (далі ЗПТО), а також істотне ускладнення умов функціонування системи професійно-технічної освіти (далі ПТО).

Важливість нової парадигми управління – менеджменту знань – визначається також і тим, що, за оцінками фахівців, у середньому практично 80 % ринкової вартості компаній забезпечують нематеріальні активи та корпоративні знання, 98% біржової вартості високотехнологічних організацій припадає на нематеріальні активи [1].

Ринок освітніх послуг у ПТО є системою економічних відносин щодо купівлі-продажу важливих і самобутніх економічних благ, споживчі вартості, що створюються педагогічними працівниками. На їх виробництво витрачаються інтелектуальні зусилля педагогів ЗПТО і матеріальні ресурси, які продукуються іншими галузями. Дослідження особливостей функціонування ЗПТО, підходів до оцінки ефективності їх діяльності ґрунтуються на методах системного аналізу і логічного узагальнення.

Серед найперспективніших пріоритетів слід виділити: а) формування ефективної мережі ЗПТО; б) забезпечення якості освіти; в) цифровізація професійно-технічної освіти; г) створення ефективної системи партнерства [3]. Все це мають здійснити педагогічні колективи, отже, першорядного значення з погляду ефективності

управління розвитком ЗПТО у сучасних умовах набуває професіоналізм персоналу, а також узгодження мотивацій управлінської ланки навчального закладу з інтересами роботодавців та громади. У зв'язку з цим одним з ключових механізмів корпоративного управління виступає механізм формування *ефективних команд*, спрямований на забезпечення високого рівня керованості персоналу ЗПТО [5, с. 9].

Аналіз практик управлінської діяльності керівних кадрів ряду ЗПТО та їхньої участі у міжнародних проектах дає можливість визначити механізм формування ефективної команди, що передбачає: формулювання мети та її характеристику; обґрунтування доцільності створення команди та визначення її параметрів; визначення формальної структури команди: лідер, функціонально-рольова структура, групові норми, строки діяльності, форми контролю; підбір членів команди: діагностика міжособистісних відносин, комплектування команди, навчання членів команди, розподіл ролей у команді, визначення профілів необхідних компетенцій членів команди та вивчення їхніх індивідуальних характеристик; визначення положення команди у системі управління ЗПТО, регламентація повноважень та обов'язків і методів командної взаємодії: прийняття рішень, координація, комунікація, стимулювання; функціонування команди: адаптація, групування, кооперація, нормування діяльності, функціонування; аналіз попередніх результатів; досягнення мети; оцінка ефективності роботи команди: показники ефективності використання ресурсів, якість управлінських рішень, задоволення потреб та очікувань окремих членів команди, кількість і якість продукції та послуг.

Для збереження власної конкурентоздатності ЗПТО необхідно бути готовими до еволюційних змін, до визнання суспільної трансформації та диверсифікації. Серед факторів, що обумовили ефект розвитку ЗПТО від впровадження інноваційних механізмів управління, слід відзначити підвищення обґрунтованості прийнятих управлінських рішень різного рівня, спрямованих на збільшення ринкової вартості й забезпечення фінансової стійкості навчального закладу; зростання якості освітніх послуг, що надаються; підвищення керованості управлінського персоналу; посилення процедур внутрішнього фінансового контролю; реалізацію програми управління витратами; реалізацію програми зниження вартості позикового капіталу; автоматизацію управлінського обліку [4, с. 3].

ЗПТО мають використовувати різноманітні стратегії для розробки програм якісної професійної освіти, які б забезпечували випускників знаннями й навичками, що вимагаються на робочому місці. Для ЗПТО важливим є розвиток умінь педагогічних працівників реалізовувати пріоритетні напрями реформування шляхом включання у різні загальнодержавні та галузеві наукові й науково-технологічні програми, серед яких значне місце посідають проблеми організації інноваційної діяльності, такі як: створення інноваційних структур (центрів, банків, технопарків, інкубаторів тощо); удосконалення організаційно-економічного механізму міжнародного трансферу технологій; сприяння розвитку винахідництва та забезпечення надійного патентного захисту результатів прикладних науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт [2, с. 17].

Формування команди організації є досить складним процесом, що вимагає високої управлінської компетенції, а для його здійснення необхідні кваліфіковані працівники, що прагнуть працювати разом. Ось чому складовою ефективною команди є встановлення відповідної позитивної атмосфери в педагогічному колективі, заохочення

співробітництва і співпраці у процесі роботи команди, взаємозалежності та довіри між її членами для створення основи для ефективного розвитку ЗПТО.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інноваційна складова економічного розвитку [Текст] / Л. К. Безчасний, В. П. Мельник, О. Г. Білоцерківець та ін.; Відп. ред. Л. К. Безчасний; НАН України. Ін-т економіки. – К., 2000. – 262 с.

2. Олійник В. В. Управління розвитком професійно-технічного навчального закладу: навч.-метод. посібн. /В. Олійник, Л. Сергєєва – К. АртЕк, 2010. – 176 с.

3. Постанова Кабінету Міністрів України № 419-р від 12 червня 2019 р. про Концепцію реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року.

4. Сергєєва Л. М. Освітні послуги закладів професійно-технічної освіти. // Профтехосвіта. 2019. №5 – С. 2-8.

5. Сергєєва Л. М. Професіоналізм як основа конкурентоздатності / Л. М. Сергєєва // Методичний вісник, КПГТЛ, 2017 . – Спецвипуск. – С. 8–11.

Наукове видання

**«Теоретико-методичні основи підготовки
конкурентоздатних фахівців
у контексті сучасного ринку праці»**

**Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції
(з іноземною участю)**

31 жовтня-1 листопада 2019 року

Відповідальний за випуск: Стойчик Т. І.

Матеріали подано в авторській редакції

*Дизайн обкладинки – Н.І. Горбатко
Комп'ютерна верстка – К.В. Мартиненко, О.В. Попович*

**Підписано до друку 10.12.2019 р.
Формат 60x84
Облік.вид.арк. 29,4. Шрифт – Times New Roman.
Тираж: 100 прим.**

**ЗП(ПТ)О – Криворізький професійний гірничо-технологічний ліцей
м. Кривий Ріг, тел.: 38 (068) 293 07 59**